

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Заклучителни бележки на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания към Европейския съюз — Нова стратегия за хората с увреждания в Европейския съюз“

(становище по собствена инициатива)

(2017/C 034/03)

Докладчик: **Ioannis VARDAKASTANIS**

Консултация	Европейски икономически и социален комитет, 21.1.2016 г.
Правно основание	Член 29, параграф 2 от Правилника за дейността становище по собствена инициатива
Компетентна секция	„Заетост, социални въпроси и гражданство“
Приемане от секцията	27.9.2016 г.
Приемане на пленарна сесия	19.10.2016 г.
Пленарна сесия №	520
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	211/1/3

1. Заклучения и препоръки

1.1. Ратифицирането на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ на ООН) от Европейския съюз е ключов етап за правата на хората с увреждания в ЕС и в неговите държави членки. Прегледът на ЕС, извършен от Комитета на ООН за правата на хората с увреждания през 2015 г., отбелязва края на първия период на прилагане на КПХУ. В Заклучителните си наблюдения (ЗН) Комитетът по КПХУ на ООН изисква от институциите на ЕС да спазват задълженията си да организират и координират прилагането на КПХУ на ООН в съответствие със заключителните наблюдения. В ЗН отново беше потвърдено, че при изготвянето на политиките на ЕС във връзка с уврежданията се налага коренна промяна в начина, по който политиките се разработваха досега. На практика досега ЕС не е извършил истинско адаптиране към новата промяна, налагана от КПХУ на ООН, на начина, по който изготвя политики.

1.2. ЕИСК настоятелно призовава всички институции на ЕС незабавно да включат ЗН в съществуващото и бъдещото законодателство на ЕС и при изготвянето на политиките. Той призовава и Европейската комисия (ЕК) да докладва на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания до есента на 2016 г.

1.3. ЕИСК счита, че КПХУ на ООН и ЗН на Комитета са уникална възможност за ЕК да представи цялостна стратегия на ЕС относно правата на хората с увреждания. Заклучителните наблюдения на Комитета създадоха импулс, който би трябвало да се използва от институциите на ЕС и който би трябвало да доведе до систематичното включване на правата на хората с увреждания в законодателството, политиките и програмите на ЕС.

1.4. ЕИСК подчертава, че за да включи аспектите, свързани с правата на хората с увреждания, ЕК трябва да пристъпи към всеобхватно и цялостно проучване на всички законодателни актове, политики и програми, за да осигури пълното им хармонизиране с разпоредбите на КПХУ на ООН и да ангажира активно в този процес представителните организации на хората с увреждания. Този процес трябва да бъде придружен от анализ на пропуските, с цел оценяване на разминаванията между действащото законодателство, изготвянето на политиките, включването на правата на хората с увреждания и КПХУ на ООН. Проучването и анализът на пропуските трябва да бъдат изрично включени в преразгледаната Европейска стратегия за хората с увреждания.

1.5. ЕИСК припомня на ЕК задължението ѝ да пристъпи незабавно към преразглеждане и осъвременяване на декларацията за компетентност и списъка от инструменти към нея. Комисията би трябвало да поеме ангажмента поне веднъж по време на мандат да преразглежда декларацията за компетентност.

1.6. ЕИСК констатира, че прегледът на ЕС, извършен от Комитета за правата на хората с увреждания, беше извършен в средата на програмния период 2014—2020 г., и признава, че ЕС срещна трудности да включи новата програма за правата на хората с увреждания, основаваща се на заключителните наблюдения, в средносрочния преглед на стратегиите, политиките, програмите и инструментите за финансиране. Въпреки това той препоръчва ЕК да положи максимални усилия за интегриране и включване на заключителните наблюдения в процеса на преглед и да отпусне необходимите средства за изпълнението на задълженията съгласно КПХУ на ООН.

1.7. КПХУ на ООН предвижда изрично представителните ОХУ да бъдат консултирани и включени в процеса на прилагане и мониторинг на КПХУ. ЕИСК призовава ЕК да води истински и значим структуриран диалог с Европейското движение на хората с увреждания (съгласно членове 4.3 и 33.3). Освен това ЕК би трябвало да създаде програма за изграждане на капацитет за организациите на хората с увреждания, за да могат те да изпълняват своите основни функции.

1.8. ЕИСК счита, че за изпълнението на КПХУ на ООН е от ключово значение институциите на ЕС да си сътрудничат и партнират. Поради това препоръчва създаването на механизъм за междуинституционална координация, който да благоприятства бързото и безпрепятствено прилагане на заключителните наблюдения и КПХУ на ООН, включително консултациите и участието на ОХУ.

1.9. В Заключителните наблюдения се създава изискването за преразглеждане и преработване на Европейската стратегия за хората с увреждания. Поради тази причина ЕИСК призовава ЕК да направи равностойка на развитието в областта на правата на хората с увреждания и да разшири обхвата на европейската стратегия за хората с увреждания чрез включването в нея на по-голям брой области на действие и чрез обвързването ѝ с преглед и преразглеждане на политиките, програмите и инструментите за финансиране (например „Европа 2020“, стратегията за равенство между половете, стратегията за правата на децата, ангажиментите на ЕС за външните действия), с ясен график за изпълнение, бюджет и специфични и конкретни цели и показатели.

1.10. ЕС е поел ангажмент за пълното осъществяване на целите за устойчиво развитие, които се съдържат в Програмата на ООН за устойчиво развитие до 2030 г., и трябва да гарантира, че заключителните наблюдения и разпоредбите на Конвенцията се отчитат от ЕС както във вътрешен, така и във външен план. Поради това ЕИСК настойчиво препоръчва на ЕК да включи изпълнението на програмата до 2030 г. в преразгледаната Европейска стратегия за хората с увреждания чрез създаване на европейски цели и действия за постигането на всички цели на устойчивото развитие в ЕС и за хората с увреждания.

1.11. ЕИСК изразява категоричното си убеждение, че ЕС би трябвало да забрани с финансиране от ЕС да се създават специализирани заведения (институционализация) или да се продължава функционирането им. ЕИСК изцяло подкрепя използването на финансиране от ЕС за създаването на базирани в общността услуги за хората с увреждания, за да могат те да живеят самостоятелно в своите общности. Поставянето на хората с увреждания в специализирано заведение е нарушение на техните права и ЕИСК настоятелно призовава ЕК да насърчава по-систематично и ефективно деинституционализацията в конкретните политики, програми и инструменти за финансиране.

1.12. ЕИСК призовава ЕК да пристъпи незабавно към ратифицирането на факултативния протокол към КПХУ на ООН, Маракешкия договор и Истанбулската конвенция на Съвета на Европа.

1.13. ЕИСК настойчиво призовава ЕК да създаде звена за контакт във всички ГД на ЕК, агенции и органи, да включва изцяло в процеса на изготвяне на политиките ОХУ, за да се създадат хоризонтални и вертикални структури, които да насърчават цялостното включване и интегриране на правата на хората с увреждания в законодателството, политиките и програмите на ЕС.

1.14. ЕИСК счита, че ЕК би трябвало да започне този процес в сътрудничество с други институции, агенции и органи на ЕС, за да подготви и разработи внимателно новата глобална стратегия относно правата на хората с увреждания за периода 2020—2030 г., която следва да бъде напълно интегрирана в социалните и макроикономическите стратегии (например стратегията „Европа 2020“ и механизмите за нейното изпълнение), и предлага да бъде създадена работна група с участието на всички заинтересовани страни и организации на хората с увреждания за осъществяването и прилагането на тази инициатива. ЕИСК предлага ЕК да постави началото на прилагането на глобалната стратегия относно правата на хората с увреждания за периода 2020—2030 г. през 2021 г., по случай Европейската година на правата на хората с увреждания.

1.15. ЕИСК отбелязва положителните инициативи на ЕК в областта на достъпността, по-специално тристранното споразумение относно Директивата за достъпност на уебсайтовете на органите от публичния сектор и предложението на ЕК за Европейски акт за достъпността (ЕАД), и настоятелно призовава институциите на ЕС да завършат преговорите. Въпреки това ЕИСК изразява загриженост относно хоризонталната директива за равното третиране и призовава за разблокиране на преговорите и за вземане под внимание на заключителните наблюдения и КПХУ на ООН на новия етап.

1.16. ЕИСК призовава всички институции на ЕС да гарантират, че мерките на строги икономии няма да засегнат способността на хората с увреждания да упражняват правата си, залегнали в КПХУ, и поради това приканва ЕК да създаде необходимите минимални равнища на социална закрила за постигането на тази цел, както и да зачита техните права на подходящ жизнен стандарт и социална закрила.

1.17. ЕИСК отправя искане към ЕК и Евростат да разработят статистически инструменти за измерване на въздействието на прилагането на КПХУ на ООН относно хората с увреждания на европейско и национално равнище. Освен това смята, че събирането на данни въз основа на подход към уврежданията, основан на правата на човека, и дезагрегирани по вид увреждане, пол и възраст, ще окаже положително въздействие върху разработването и прилагането на законодателството, политиките и програмите на ЕС.

1.18. ЕИСК признава, че ЕС има правомощия да допълни националните мерки, за да гарантира, че всички европейски граждани са равни пред закона, че не само не са лишени от правата си, но и могат да участват в европейските избори и във всички избори в целия ЕС при равнопоставени условия с другите. Поради това призовава Европейската комисия и по-конкретно на ГД „Правосъдие“, да приемат програма, основаваща се на отворения метод на координация за улесняване на сближаването между държавите членки по отношение на принципа на равнопоставеност пред закона.

1.19. ЕИСК се ангажира да даде пример като изпълни конкретни задължения, подчертани от Комитета за КПХУ на ООН, които трябва да бъдат изпълнени от институциите на ЕС като публична администрация, като гарантира, че неговите човешки ресурси, правата на членовете на ЕИСК и средствата за комуникация съответстват на КПХУ на ООН.

2. Въведение

2.1. ЕИСК приветства ЗН на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания⁽¹⁾, тъй като те предоставят всеобхватна програма, с която ЕС да пренасочи изготвянето на политиката си съгласно подход към хората с увреждания, основаващ се на правата на човека.

2.2. ЕИСК припомня, че проектът за предложение за директива за равното третиране беше предоставен от ЕК преди сключването на КПХУ на ООН. Освен това в процеса на преговорите между Европейския парламент и Съвета на ЕС бяха внесени изменения, които не съответстват на задълженията, предвидени в КПХУ на ООН. Поради това ЕИСК отправя искане към ЕК да представи, в рамките на текущите междуинституционални преговори, предложение за изменение на проекта за директива, така че да съответства на КПХУ на ООН и, разбира се, на ЗН на основание увреждане, и да включи забрана на множествена и междусекторна дискриминация и дискриминация по асоциация.

⁽¹⁾ Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ на ООН).

2.3. ЕИСК подчертава, че мерките за строги икономии оказаха отрицателно въздействие върху условията на живот на хората с увреждания и техните семейства. Икономическата криза увеличи бедността, izolацията, дискриминацията и неравнопоставеността до степен, при която в много държави членки става дума за криза на правата на човека и много хора с увреждания останаха напълно незащитени. Поради това ЕИСК призовава ЕС да установи минимални равнища на социална закрила, с цел да се защитят правата на хората с увреждания и да им се осигури подходящ жизнен стандарт и социална закрила. Този механизъм би трябвало да бъде включен в процеса на европейския семестър.

2.4. Освен това Комитетът на ООН за правата на хората с увреждания препоръча ЕС да създаде всеобхватна стратегия за КПХУ на ООН, приложима към всички институции на ЕС и обезпечена с конкретни бюджетни средства, интегрирани в многогодишната финансова рамка. Ето защо ЕИСК счита, че е необходимо да се свика срещата на високо равнище на лидерите на институциите и органите на ЕС, за да се постави началото на процес на изготвяне и приемане на междуинституционална програма относно КПХУ на ООН с конкретни задачи за изпълнение, с цели, които трябва да бъдат постигнати. Във всеобхватната стратегия би трябвало да се определят отговорностите на всяка институция на ЕС за прилагането на Конвенцията.

2.5. Необходимо е ЕС да създаде един истински и смислен структуриран диалог с европейските представителни организации на хората с увреждания (ОХУ), чрез който да гарантира както способността им за ефективно и пълноценно участие в разработването на политиките и законодателството на ЕС, така и активното провеждане на кампании за застъпничество за правата на хората с увреждания. Освен това ЕС трябва да гарантира, че ОХУ имат финансовите възможности да подкрепят работата си. Следователно трябва да бъде определен конкретен бюджетен ред за изграждането на капацитет на ОХУ.

2.6. Цялостното и хоризонтално включване и прилагане на разпоредбите на КПХУ на ООН от ЕС, както и разработването на нова програма на ЕС за правата на хората с увреждания изисква създаването на основана на участието рамка за управление и партньорство, чрез която всички основни участници и заинтересовани страни да имат възможност да участват пълноценно заедно с институциите на ЕС в изготвянето на политиката по приобщаващ начин.

2.7. Европейската комисия би трябвало да извърши незабавно и спешно преглед и анализ на пропуските във всички вътрешни и външни политики и програми на ЕС, за да гарантира, че те съответстват на разпоредбите на КПХУ. Освен това всички европейски глобални стратегии и политики трябва да съответстват на заключителните наблюдения, включително стратегията „Европа 2020“ и европейския семестър, европейския стълб на социалните права, Програмата на ООН за устойчиво развитие до 2030 г. и инструментите за финансиране, като например ЕСИФ.

2.8. От първостепенно значение е прилагането на ЗН от ЕС да бъде разгледано на най-високо политическо равнище. По-конкретно, Европейската комисия трябва да включи в работната си програма за 2017 г. инициатива за политика, специално насочена към тази цел. За пълното включване и интегриране на ЗН в политиките и програмите на ЕС Европейската комисия трябва да изготви всеобхватна стратегия за правата на хората с увреждания. ЕИСК призовава Европейската комисия в спешен порядък да постави началото на процес за постигане на всеобхватна стратегия за КПХУ с пълни консултации и участие на ОХУ.

2.9. През 2021 г. ще се отбележи 10-ата годишнина от сключването на Конвенцията от страна на ЕС. ЕИСК счита, че това ще бъде подходящ случай за отбелязването на втората Европейска година на хората с увреждания. ЕИСК отбелязва, че първата Европейска година на хората с увреждания беше организирана от ЕК през 2003 г. Ето защо ЕИСК предлага институциите на ЕС незабавно да започнат подготовка и да предприемат необходимите стъпки за обявяване на 2021 г. за втора Европейска година на правата на хората с увреждания.

3. Заключителни наблюдения — възможност за превръщане на ЕС в по-приобщаващо пространство за хората с увреждания

3.1. Общи принципи и задължения (членове 1—4)

3.1.1. Въпреки че ЕС ратифицира КПХУ на ООН, все още не е предприел цялостен преглед на законодателството, политиките и програмите си. ЕИСК призовава ЕК да извърши спешно този преглед. Освен това ЕК следва да определи във всяка генерална дирекция координатор за КПХУ на ООН, който да изпълни тази задача.

3.1.2. ЕИСК изразява съжаление, че ЕС все още не е ратифицирал Факултативния протокол към Конвенцията. Поради това ЕИСК призовава ЕС незабавно да ратифицира Факултативния протокол, като по този начин хората с увреждания ще могат да подават жалби до Комитета на ООН за правата на хората с увреждания в случай на нарушаване на техните права, залегнали в Конвенцията.

3.1.3. Подходът към хората с увреждания от гледна точка на правата на човека следва да бъде изцяло възприет и интегриран в законодателството и изготвянето на политиките на ЕС. ЕИСК призовава правните служби на институциите на ЕС да извършат всеобхватно проучване на последиците за правната система на ЕС от ратифицирането на КПХУ на ООН, за да я поставят като подходяща рамка на законодателството и политиката. Правните служби на ЕС не отчитат в достатъчна степен задълженията на ЕС по КПХУ на ООН.

3.1.4. ЕИСК призовава генералния секретар на ЕК да преразгледа насоките за оценката на въздействието и да ги промени, така че да включват по-подробен списък от проблеми и въпроси, които да позволят по-добре да се оцени съответствието с Конвенцията.

3.1.5. Комитетът на ООН за правата на хората с увреждания поиска от ЕС да представи преглед на декларацията за компетентност и списъка от инструменти към нея до септември 2016 г., предвид цялостната визия, определена в точка 17 от неговите заключителни наблюдения. Преразглеждането на декларацията би трябвало да се извършва поне веднъж на мандат.

3.2. Специфични права (членове 5—30)

3.2.1. ЕК не е създала стратегия на ЕС за недопускане на дискриминация и за равнопоставеност на хората с увреждания, в съответствие с разпоредбите на Конвенцията на ООН и заключителните наблюдения, и поради това ЕИСК призовава Комисията да предприеме незабавни действия по отношение на хоризонталната директива за равно третиране (вж. параграф 2.2), както и да пристъпи към преразглеждане на Директива 2000/78/ЕО за равно третиране в областта на заетостта.

3.2.2. ЕК следва да включи в политиката си за равенството между половете и аспекта, свързан с жените и момичетата с увреждания, като вземе предвид събраните данни от Европейския институт за равенство между половете. Освен това правата на жените и момичетата с увреждания следва да бъдат включени изцяло и в стратегическия ангажимент на ЕК за равенство между половете за периода 2016—2019 г. и законодателната работа и работата по политиките за равновесие между професионалния и личния живот. ЕИСК призовава ЕС спешно да ратифицира Истанбулската конвенция на Съвета на Европа.

3.2.3. В обновената програма на ЕС за правата на детето ЕС трябва да включи и интегрира всеобхватна стратегия, основана на правата, за правата на момичетата и момчетата с увреждания, както и да включи правата на децата с увреждания в политиката на ЕС за хората с увреждания. Децата с увреждания и техните семейства също би трябвало да бъдат включени в процеса на вземане на решения в съответствие с член 4.3 от КПХУ на ООН.

3.2.4. ЕС следва също да отчита специфичното положение на младите хора с увреждания, както и фактът, че те често са изправени пред множество форми на дискриминация в своето ежедневие, по-специално по отношение на равните възможности за младите хора на пазара на труда и активното участие на младите хора с увреждания в обществото като цяло. По тази причина ЕС би трябвало да извърши оценка на конкретното положение на живеещите в ЕС млади хора с увреждания и да предложи подходящи подобрения⁽²⁾. Освен това ЕС би трябвало да гарантира, че тази перспектива е включена в следващата стратегия на ЕС за младежта.

3.2.5. ЕС следва да организира и проведе всеобхватна кампания за повишаване на осведомеността относно Конвенцията в сътрудничество със обществените медии (включително със социалните медии), за да води борба с предразсъдъците по отношение на хората с увреждания. От решаващо значение е в тази кампания да участват самите хора с увреждания, посредством своите представителни организации.

3.2.6. ЕС следва да насърчава, улеснява и финансира обучението на персонала в транспорта и туризма за повишаване на осведомеността относно равното третиране на хората с увреждания, както и да насърчава сътрудничеството и обмена на добри практики между европейските организации, работещи в тази област, и публичните и частните организации, отговарящи за транспорта. Всички материали, свързани с изграждане на капацитет, обучение, повишаване на осведомеността и публични изявления, наред с другото, следва да се предоставят в достъпни формати.

⁽²⁾ ОВ С 181, 21.6.2012 г., стр. 2.

3.2.7. ЕИСК приветства предложението на ЕК за Европейски акт за достъпността (ЕАД), който трябва да бъде в пълно съответствие с член 9 или други разпоредби на КПХУ на ООН, заедно с ефективни и достъпни механизми за национално правоприлагане и подаване на жалби. Призовава институциите на ЕС да възприемат заключенията и препоръките от становището на ЕИСК⁽³⁾ относно ЕАД, както и да гарантират участието на хората с увреждания, посредством техните представителни организации, в процеса на приемане.

3.2.8. ЕИСК приветства междуинституционалното споразумение, постигнато на тристранната среща относно предложението за директива относно достъпността на уебсайтовете на органите от публичния сектор и настоятелно призовава институциите да превърнат това предложение в решение, а националните правителства да транспонират разпоредбите на предложението. ЕИСК приветства и факта, че в окончателния текст на директивата бяха включени значителен брой от препоръките, направени в приетото от него становище⁽⁴⁾.

3.2.9. ЕС все още не е включил по същество достатъчно мерки за хората с увреждания в стратегиите за намаляване на риска от бедствия. Поради това ЕИСК призовава за създаването на рамка за намаляване на риска от бедствия за хората с увреждания в Европа, която да бъде приета от Съвета на ЕС.

3.2.10. ЕС следва да предприеме всички необходими мерки, за да стане номерът за спешни повиквания (112) достъпен за всички. ЕИСК подчертава и необходимостта от незабавното предприемане на също толкова подходящи мерки, които да гарантират достъпността на националните звена за спешни случаи.

3.2.11. ЕИСК призовава ЕС и държавите членки да възприемат основан на правата на човека подход към политиките в областта на миграцията и бежанците относно хората с увреждания. Освен това ЕИСК подчертава, че в някои държави уврежданията твърде често могат да бъдат причина за преследване и дискриминация и затова призовава органите на ЕС да разработят насоки и да провеждат информационни кампании (достъпни за хората с увреждания) за своите агенции и за държавите членки относно уврежданията, миграцията и убежището, като системно включват темата за уврежданията в политиките за миграцията и убежището.

3.2.12. ЕС следва да възприеме подход, основан на правата на човека, по отношение на хората с увреждания в рискови ситуации или при извънредно положение, като приеме план за изпълнение, който до съответства на заключенията на Съвета от февруари 2015 г. относно управлението на бедствия, което е приобщаващо за хората с увреждания, и Рамковата програма от Сендай. Освен това съществува необходимост от повишаване на осведомеността и предоставяне на информация на хората с увреждания и длъжностните лица от службите за спешна помощ и гражданската защита относно инициативи за намаляване на риска от бедствия.

3.2.13. ЕК следва да играе водеща роля в областта на правосъдието и правата на човека на хората с увреждания. ЕИСК призовава за европейска конференция, организирана от ГД „Правосъдие“ и насочена към всички правни служби в ЕС, която да даде възможност за размисъл относно правата за достъп до правосъдие на лицата с увреждания и начина, по който тези права са свързани с други права като правоспособност и равнопоставеност пред закона.

3.2.14. ЕК следва да обезпечи необходимото финансиране за обучение на длъжностните лица на ЕС и националните правосъдни системи относно законодателството на ЕС и КПХУ на ООН. В допълнение ЕИСК призовава ЕС и националните съдилища да прилагат своите вътрешни правила и инструкции по начин, който да улеснява достъпа до правосъдие за хората с увреждания. Общите препоръки на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания следва да се отчитат и в правораздаването както на равнището на ЕС, така и на национално равнище. Също така ЕИСК препоръчва на ГД „Правосъдие“ да използва отворения метод на координация, за да се постигне балансиран и съгласуван подход от страна на държавите членки към този много важен въпрос, като по този начин се проправи пътят за намирането на европейски отговор на равнопоставеност пред закона. ЕК би трябвало да създава европейски стандарти и да насърчава прилагането на сравнителни показатели за достъпа до правосъдие.

3.2.15. ЕИСК призовава институциите на ЕС и държавите членки да премахнат дискриминационното законодателство за попечителството, за да може всички хора с увреждания да упражняват своите политически права на равни начала с всички останали. Той отбелязва, че са абсолютно необходими разумни улеснения и достъп по отношение на процедурите за гласуване, съоръженията и материалите.

⁽³⁾ Становище на ЕИСК относно „Европейски акт за достъпност“ (ОВ С 303, 19.8.2016 г., стр. 103).

⁽⁴⁾ ОВ С 271, 19.9.2013 г., стр. 116.

3.2.16. За съжаление не е известен броят на европейските граждани с увреждания, които са лишени от свобода и сигурност и са подложени на насилствено лечение и задържане, включително насилствена стерилизация. ЕИСК призовава ЕК да предприеме ефективни мерки за прекратяване на това непоносимо положение посредством надеждни данни от Евростат и въвеждане на ефективен механизъм за оценка.

3.2.17. ЕИСК призовава ЕС да преразгледа своите насоки за етично поведение в областта на научните изследвания, и по-специално да определи примери за добри практики чрез разработване на формуляри за съгласие в достъпен и лесен за четене формат, и да предотврати вземането на решения от други лица в тази област.

3.2.18. ЕС би трябвало да приеме законодателство, насочено към хармонизиране на защитата и борба срещу насилието, злоупотребата и експлоатацията, и да ратифицира Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието срещу жени и домашното насилие ⁽⁵⁾. ЕС трябва да предприеме законодателни и политически действия срещу трансграничните дейности в страните от ЕС, свързани с трафик на жени и деца с увреждания. ЕИСК призовава ЕС да се бори с насилието срещу деца с увреждания чрез специфични мерки и достъпни услуги за подкрепа.

3.2.19. Инициативата на ЕК за европейски стълб на социалните права би трябвало да включи изцяло разпоредбите на КПУХУ и да създаде необходимия минимум социална закрила и ефективни механизми за предотвратяване и облекчаване на бедността, уязвимостта и социалното изключване сред хората с увреждания и техните семейства, като обръща специално внимание на жените, децата и възрастните хора с увреждания.

3.2.20. Ясно изразена е необходимостта от разработване на система на ЕС за координация на обезщетенията за социална сигурност в ЕС, включително да се определи ясна рамка за преносимостта на правата с максимална продължителност на процедурата за признаване на уврежданията.

3.2.21. ЕС би трябвало да създаде и приложи дългоочакваната и необходима стратегия за деинституционализация ⁽⁶⁾, която трябва да включва на първо място много строг контрол на използването на финансирането от ЕСИФ, за да се гарантира, че то се използва единствено за развитието на услуги в подкрепа на хората с увреждания, за да живеят самостоятелно в местните общности. Освен това ЕИСК призовава за създаването на самостоятелен Европейски фонд за деинституционализация.

3.2.22. ЕИСК изразява съжаление, че Европейската комисия все още не е изготвила анализ на въздействието на ЕСИФ по отношение на хората с увреждания, в съответствие със задължението, предвидено в Регламента за Европейския социален фонд относно годишното докладване за предприетите мерки в областта на уврежданията. В анализа следва да се акцентира върху по-строгия контрол върху използването на ЕСИФ в съответствие с КПУХУ на ООН и при допитване до организациите, представляващи хората с увреждания, както и върху процедурите за нарушение (временно прекратяване, отнемане и възстановяване), започнати от ЕС за неизпълнение на предварителните условия.

3.2.23. Съществува необходимост от повишаване на ефикасността на националните органи, натоварени с прилагането на законодателството: целесъобразно е да се хармонизират и разширят техните правомощия с цел да се улесни прилагането на правата на пътниците за всички видове транспорт и да се опростят процедурите за подаване на жалба. Освен това ЕИСК призовава ЕК да гарантира безплатното пътуване за придружителите във всички видове транспорт, включително въздушния транспорт, както вече се предвижда в Регламент (ЕО) № 1371/2007 ⁽⁷⁾ и Регламент (ЕС) № 1177/2010 ⁽⁸⁾.

3.2.24. ЕК би следвало незабавно да признае официално и изцяло жестомимичния език и Брайловата азбука и да извърши оценка на комуникационните си канали и вътрешни процедури, за да изготвя и представя информация в достъпен формат за хората с увреждания. Това би могло включи разнообразни достъпни формати като жестомимичния език, Брайлова азбука или допълващи и алтернативни способи на общуване, включително лесен за четене формат. ЕС следва да гарантира, че всички хора с увреждания, независимо от финансовите си възможности, имат достъп до приобщаващо образование.

⁽⁵⁾ Конвенция на Съвета на Европа.

⁽⁶⁾ ОВ С 332, 8.10.2015 г., стр. 1.

⁽⁷⁾ ОВ L 315, 3.12.2007 г., стр. 14.

⁽⁸⁾ ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 1.

3.2.25. ЕС би трябвало да приеме качествена рамка за образователния обмен, която да бъде задължителна и приобщиаваша, с цел установяване на критерии за минимална достъпност, за да се гарантира мобилността на всички студенти, и по-специално на младите студенти с увреждания в ЕС за целите на средното, висшето и професионалното обучение. Всички университети, които си партнират в програмата за образователен обмен „Еразъм“, би трябвало да предвидят достъп до образователните програми и улеснения, за да се гарантира пълноценното участие на всички студенти, и по-специално на младите студенти с увреждания.

3.2.26. ЕС би трябвало да ратифицира Маракешкия договор на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС), както и да улесни и насърчи неговата ратификация на национално равнище от държавите членки, за да се позволи свободното движение на достъпни версии на печатни материали за хора със зрителни увреждания.

3.2.27. ЕИСК призовава ЕК да изготви и прилага конкретна инициатива за осъществяването на Програмата за устойчиво развитие до 2030 г. и на целите за устойчиво развитие за хората с увреждания в рамките на ЕС и във външната политика, включително в сътрудничество за развитие и международната търговия.

3.3. Специфични задължения (членове 31—33)

3.3.1. ЕИСК призовава Евростат да организира конференция с цел да се постигне съгласие относно единен механизъм за всички статистически служби на държавите членки на ЕС, за да се гарантират последващи действия във връзка със ЗН 71. Съществува необходимост от създаване на европейски механизъм за събиране на статистически данни за хората с увреждания, въз основа на правата на човека, дезагрегирани по вид увреждане, пол и възраст, за да се събира оперативна информация за европейските и националните политики, насочени към хората с увреждания.

3.3.2. ЕС следва систематично да интегрира правата на хората с увреждания във всички международни политики и програми за сътрудничество, осъществявани от ЕС. ЕИСК приветства пилотния проект на ЕС „Преодоляване на изоставането“ и призовава за приемането на програма на ЕС за финансиране на правата на хората с увреждания. Тази програма за финансиране би трябвало да се прилага, както се прави в някои европейски страни, в тясно сътрудничество с европейските ОХУ, които отговарят за ръководенето, управлението и определянето на политиката и приоритетите за финансиране. Важно е да се гарантира, че не се предоставя финансиране за европейски проекти, които не отговарят на разпоредбите на КПХУ на ООН.

3.3.3. ЕК трябва да спазва в пълна степен ЗН 75 чрез създаване и установяване на точки за контакт във всички генерални дирекции, агенции и органи. Всички звена за контакт би трябвало да провеждат най-малко три заседания годишно, в които да присъстват и участват пълноценно и представители на ОХУ. Ежегодно на 3 декември ЕК следва да представя годишния си доклад относно прилагането на КПХУ на ООН от ЕС и неговите държави членки.

3.3.4. ЕИСК приветства решението на ЕК да се оттегли от рамката за независим мониторинг, като проправи пътя за създаването на истински независим механизъм под надзора на управителен орган, съставен от членове на независимата рамка. Въпреки това за да може рамката на ЕС да изпълнява своите задачи ефективно, в спешен порядък тя следва да бъде обезпечена с финансови и човешки ресурси.

3.4. Спазване на Конвенцията от институциите на ЕС (в качеството ил на публични администрации)

3.4.1. Ясно изразена е необходимостта институциите на ЕС да преразгледат своите политики за човешките ресурси и да ги съобразят с КПХУ на ООН, за да се гарантира, че лицата с увреждания и работниците с роднини с увреждания разполагат с разумна гъвкавост и подкрепа, за да могат да постигнат добър баланс между работата и семейните задължения. ЕИСК призовава ЕС да преразгледа своята обща здравноосигурителна схема, пенсионната система и свързаните с уврежданията мерки за социално осигуряване и социална закрила, с цел гарантиране на недискриминация и равни възможности за всички хора с увреждания, наред с другото, като признае, че здравните нужди на хората с увреждания се различават от болестите, и като насърчава самостоятелния живот и труд чрез предоставяне на пълно възстановяване на допълнителните разходи за необходими оборудване или услуги.

3.4.2. От решаващо значение е всички институции на ЕС проактивно да подемат инициативи за спазване на разпоредбите на Директивата относно достъпността по отношение на достъпа до уебсайтовете на органите от публичния сектор с конкретен срок, като по този начин дадат добър пример в тази основна област на правата на хората с увреждания.

3.4.3. ЕИСК призовава Европейската комисия и Управителния съвет на Европейските училища да приемат план и да отделят необходимите финансови и човешки ресурси за разработване и прилагане на приобщаващо качествено образование на всички равнища в европейските училища, да осигурят подходяща гъвкавост, подкрепа и политика на неотхвърляне за всички ученици с увреждания в началното и средното образование.

3.4.4. Тъй като заетостта сред хората с увреждания в ЕС е ниска, ЕИСК призовава институциите на ЕС да въведат схема за положителни действия за заетост (включително специални конкурси) за увеличаване на броя на лицата с увреждания, наети на работа в институциите на ЕС, чрез разумна гъвкавост и подкрепа. Прилагането на тази политика трябва да се преразглежда на всеки две години, за да се прецени дали са необходими корективни мерки.

3.4.5. ЕИСК призовава институциите, агенциите и органите на ЕС да гарантират, че съществуващият правилник за длъжностните лица се изпълнява изцяло и ефективно в съответствие с КПХУ на ООН, както и че вътрешните правила и разпоредби за прилагане се разработват в пълно съответствие с разпоредбите на Конвенцията.

3.4.6. ЕИСК се ангажира с разработването на структура за вътрешно прилагане на заключителните наблюдения по отношение своята политика за човешки ресурси, средства за комуникация с гражданите и членовете на ЕИСК, както и пълноценно включване и равенството за членовете на ЕИСК с увреждания. Освен това ще гарантира изтъкването на тези принципи в своите отношения с бизнес общността, профсъюзите и гражданското общество. Тази нова политика ще бъде разработена в тясно сътрудничество с постоянна проучвателна група „Права на хората с увреждания“.

Брюксел, 19 октомври 2016 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS
